

Correctievoorschrift HAVO

2026

tijdvak 2

Duits

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 tot en met 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goedgekeurd worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

Toelichting status correctievoorschrift

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

Verkeer tussen examinerator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector)

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

Toelichting aanvullingen op het correctievoorschrift

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking:

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout:

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen. Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de n-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Open vragen dienen in het Nederlands beantwoord te worden tenzij uit de vraagstelling blijkt dat het antwoord in de vreemde taal mag of moet staan. Indien toch de vreemde taal is gebruikt, worden aan het antwoord 0 scorepunten toegekend.
- 2 Citeervragen dienen altijd beantwoord te worden in de vreemde taal. Indien een vertaling of parafrase gegeven wordt, worden aan het antwoord 0 scorepunten toegekend.
- 3 Er vindt in de beoordeling van een antwoord geen aftrek voor taalfouten plaats.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Rucksack vergessen

1 maximumscore 2

- 1 wel
- 2 niet
- 3 niet
- 4 wel

indien vier correct	2
indien drie correct	1
indien minder dan drie correct	0

Opmerking

Ook scorepunt(en) toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

Tekst 2 Ingwer-Shot von *Rootine Juice*, € 4,99

2 D

3 maximumscore 2

De kern van een volledig antwoord bestaat uit de volgende twee elementen:

- het toevoegen van kurkuma 1
- het toevoegen van meer sap/vocht / (de shot) verdunnen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 A

5 A

6 B

Tekst 3 Beauty und Boxen

7 A

8 A

9 C

10 D

Tekst 4 Rapper Megaloh

11 A

12 maximumscore 1

1 wel

2 wel

indien twee correct

1

indien minder dan twee correct

0

Opmerking

Ook een scorepunt toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

13 A

14 C

15 A

16 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 5 Die wichtigsten Tipps für einen insektenfreundlichen Garten

17 B

18 maximumscore 2

- 1 niet
- 2 wel
- 3 wel
- 4 wel

indien vier correct	2
indien drie correct	1
indien minder dan drie correct	0

Opmerking

Ook scorepunt(en) toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

19 D

Tekst 6 Kinotipps

20 C

21 D

22 maximumscore 1

- 1 wel
- 2 niet

indien twee correct	1
indien minder dan twee correct	0

Opmerking

Ook een scorepunt toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 7 Toblerone verliest das Matterhorn

23 A

24 A

25 C

26 maximumscore 1

1 wel

2 niet

indien twee correct

1

indien minder dan twee correct

0

Opmerking

Ook een scorepunt toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

27 A

28 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is een van de volgende:

- (Nee, want) de beer / een stevige link (met Zwitserland) blijft in het aangepaste/nieuwe logo aanwezig/zichtbaar.
- (Nee, want) Toblerone vergeet zijn herkomst niet (zeggen ze).

Tekst 8

29 maximumscore 4

1 wel

2 wel

3 niet

4 niet

5 wel

6 wel

7 niet

8 niet

indien acht correct

4

indien zeven correct

3

indien zes correct

2

indien vijf correct

1

indien minder dan vijf correct

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 9 Mobbing am Arbeitsplatz zu wenig bekämpft

30 A

31 C

32 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

om mensen/werknemers kwijt te raken / ontslag te laten nemen

Opmerking

Acceptabel: om mensen te ontslaan

33 A

34 B

Tekst 10 Mann findet Scheck über 4,6 Millionen Euro – als Finderlohn gibt's sechs Tüten Gummibärchen

35 maximumscore 1

1 niet

2 niet

indien twee correct

1

indien minder dan twee correct

0

Opmerking

Ook een scorepunt toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

36 C

37 A

38 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is een van de volgende:

- Nee, Anouar / de vinder had de cheque niet (zelf) naar de bank kunnen brengen.
- Nee, want niemand anders dan een *Haribo*-medewerker had de cheque kunnen innen/verzilveren.
- Ja, als een *Haribo*-medewerker de check had geïnd en het geld voor zichzelf had gehouden.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 11 Mit Klassik zum TikTok-Star

39 A

40 maximumscore 2

- 1 niet
- 2 niet
- 3 niet
- 4 wel

indien vier correct	2
indien drie correct	1
indien minder dan drie correct	0

Opmerking

Ook scorepunt(en) toekennen als de juiste waardering op een andere manier aan de beweringen is gegeven.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinerator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 24 juni.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Elztäler Wochenbericht, 13 augustus 2020
tekst 2	Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung, 26 januari 2020
tekst 3	sueddeutsche.de, 3 juli 2023
tekst 4	Dein SPIEGEL, 12/2021
tekst 5	welt.de, 10 augustus 2020
tekst 6	kiekmal.de, maart/april 2022
tekst 7	nzz.ch, 3 maart 2023
tekst 8	fragment uit het boek <i>Ostfriesenhass</i> van Klaus-Peter Wolf (2024)
tekst 9	psychologie-heute.de, 8 juli 2021
tekst 10	merkur.de, 17 november 2022
tekst 11	Elisa von Hof, DER SPIEGEL 13/2022